

Nr 826

Av herr **Hansson m. fl.**, om vissa villkor för statsbidrag till vatten- och luftvårdande åtgärder.

(Lika lydande med motion nr 980 i Andra kammaren)

I årets statsverksproposition har under jordbrukshuvudtiteln upptagits ett anslag på 50 000 000 kr. för statsbidrag till vatten- och luftvårdande åtgärder inom industrin. Bidragen avses få en viss sysselsättningskapande effekt, men huvudsyftet är givetvis en förstärkning av miljövärden.

Departementschefen anför:

Även om jag principiellt har den uppfattningen att kostnaderna för åtgärder för att minska föroreningarna och därmed skydda vår yttre miljö bör vara en del av produktionskostnaden är jag medveten om att sådana åtgärder kan vara betungande för vissa industrier. Så länge vi inte har internationella normer på miljövårdsområdet kan åtgärder på detta område, som ett lands industri vidtar, komma att ogynnsamt påverka konkurrensförhållandena särskilt för detta lands exportindustri, vilket i sin tur kan ha negativa återverkningar på sysselsättningen.

Som huvudprincip i miljövårdspolitiken måste enligt vår uppfattning gälla att ingen har rätt att försämla miljöförhållandena för andra. Det bör därför alltid åligga envar att utan samhällets stöd eller ingripande vidtaga de åtgärder till undanröjande av sådan miljöförsämring som hans verksamhet ger upphov till.

Mot denna princip har alltså i förevarande Kungl. Maj:ts förslag vägts samhällets intresse av att näringslivet ej belastas, så att nackdelar i form av industrinedläggelser blir följd. Mot sådana överväganden kan givetvis inga principiella invändningar resas. Tveksamhet kan däremot uttalas i fråga om omfattningen av det stöd som industrin kan ha behov av. Departementschefen anför som skäl för samhällsstöd den försämlade internationella konkurrenssituation som blir följd av alltför stränga samhällskrav på den svenska industrin.

Mot detta kan framhållas dels att vårt lands höga ekonomiska utveckling bör ge utrymme för oss att spela rollen av föregångare, dels att lagstiftningen redan i ett av våra grannländer — Västtyskland — bygger på en betydligt skarpare precisering av företagens åligganden.

I samband härmed kan nämnas att lösningen med statsbidrag för här avsedda åtgärder inte synes oss vara den närmast till hands liggande. Med den förut deklarerade grundsynen förefaller det oss tveksamt om skattebetalarna

skall belastas med utgifter för nödvändiga miljövårdsåtgärder. Rimligare utformningar av stödåtgärder vore, enligt vår mening, tillstånd till ianspråktagande av investeringsfonder.

En aspekt, som inte berörs i propositionen, är frågan om skälighetsbedömningen av de krav på statligt stöd som företagen kan göra gällande. En komplettering av beslutet om statsbidrag för reningsanläggningar borde enligt vår uppfattning ges i form av möjlighet för det allmänna att kräva en omfattande insyn i företagets ekonomiska, administrativa och tekniska situation.

Denna möjlighet bör, enligt vår mening, kunna ges genom att stadgande om villkor för statsbidragsgivning intages i kungörelsen. Villkoren bör vara sådana, att statsbidragsgivande myndighet ges omfattande befogenhet till kontroll av sökandes uppgifter om föreskrivna miljövårdsåtgärders konsekvenser för företagets lönsamhet. Det torde ankomma på Kungl. Maj:t att närmare utforma sådana villkor. Vidare bör som alternativ stödåtgärd kunna beviljas exempelvis tillstånd till ianspråktagande av investeringsfondsmedel.

Vi hemställer därför,

att riksdagen måtte besluta

dels att i skrivelse till Kungl. Maj:t uttrycka som sin mening att villkor av ovan angivet slag bör intagas i Kungl. Maj:ts kungörelse,

dels att hos Kungl. Maj:t begära kompletterande utredning om alternativ utformning av framtida stödåtgärder.

Stockholm den 28 januari 1969

Torsten Hansson (s)

Yngve Nyquist (s)

Ove Karlsson (s)

Ivar Andersson (s)